

Cauza C-769/23

Cerere de decizie preliminară

Data depunerii:

13 decembrie 2023

Instanța de trimitere:

Consiglio di Stato (Italia)

Data deciziei de trimitere:

5 decembrie 2023

Apelantă:

Mara soc. coop. arl

Intimați:

Ministero della Difesa

Gruppo Samir Global Service Srl

[omissis]

REPUBLICA ITALIANĂ

Consiglio di Stato (Consiliul de Stat)

în calitate de organ jurisdicțional (Secția a cincea)

dă prezenta

ORDONANȚĂ

în apelul [omissis] declarat de

Mara soc. coop. r.l. [omissis]

împotriva

Ministero della Difesa (Ministerul Apărării) [omissis] și Gruppo Samir Global Service s.r.l. [omissis]

având ca obiect modificarea

[*omissis*] hotărârii Tribunale Amministrativo Regionale per il Lazio (Tribunalul Administrativ Regional din Lazio), Roma, Secția I, nr. 6259/2023, pronunțată în litigiul dintre părți;

[*omissis*] [*formule procedurale*]

I) SITUAȚIA DE FAPT

1. – Prin decizia de încheiere a unui contract din 14 iulie 2022, care a făcut obiectul unei informări prealabile publicate în suplimentul la *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* 2021/S 253-672319 din 29 decembrie 2021, Ministero della difesa (Ministerul Apărării) a inițiat o procedură deschisă în cadrul Uniunii Europene, în temeiul articolului 60 (în vigoare la acel moment) din Decretul legislativ nr. 50 din 18 aprilie 2016 (Codul achizițiilor publice), pentru atribuirea contractului de achiziții publice de servicii de manipulare ocazională și cu caracter de urgență, aferentă și nu numai transporturilor pentru nevoile centrale și periferice și nu numai ale ministerului în cauză, anul 2023 (cererea de ofertă nr. 3144713), cu posibilitatea prelungirii pentru trei ani, împărțită în nouă loturi.

Prezenta cauză are ca obiect procedura referitoare la lotul nr. 6 (CIG 9351659124 – cod NUTS ITH41), privind „*aviația militară, zona nord*”, în valoare de 532 786,89 euro (valoarea de bază totală estimată a cererii de ofertă: 5 200 565,31 euro, fără TVA și/sau alte impozite și taxe prevăzute de lege). În conformitate cu pragul comunitar și, prin urmare, în temeiul articolului 35 din Decretul legislativ nr. 50/2016, valoarea lotului – care include sumele pentru eventualele prelungiri – a fost stabilită în caietul de sarcini la suma totală de 3 463 114,72 euro, fără TVA (iar valoarea totală a contractului, tot în conformitate cu pragul comunitar, a fost stabilită la suma de 33 803 674,52 euro, fără TVA).

Criteriul de atribuire prevăzut în reglementarea privind cererea de ofertă este prețul cel mai scăzut, în sensul articolului 95 alineatul 4 litera b) din Decretul legislativ nr. 50/2016, fiind vorba despre un serviciu cu caracteristici standardizate. Reducerea ar fi trebuit să fie oferită numai în ceea ce privește comisionul de bază al contractului, iar, referitor la acest aspect, articolul 17 al doilea paragraf din caietul de sarcini preciza următoarele: „*având în vedere că reducerea procentuală solicitată se va aplica numai asupra comisionului, costurile forței de muncă vor rămâne neschimbate, întrucât remunerațiile lucrătorilor angajați sunt plătite în temeiul contractului colectiv la nivel de sector. Prin urmare, nu se aduce atingere obiectivelor prevăzute la articolul 50 din Decretul legislativ nr. 50/2016, care vizează în esență garantarea nivelurilor de ocupare a forței de muncă și protejarea lucrătorilor prin aplicarea CCMN [contractele colective de muncă la nivel național]*”.

Contractul pentru lotul nr. 6 a fost atribuit în favoarea Mara s.c.r.l., apelanta din prezenta procedură, care a oferit o reducere de 100 %. Un alt concurent, Gruppo

SAMIR Global Service s.r.l., a oferit de asemenea o reducere de 100 %; la fel a procedat încă un alt concurent. Totuși, contractul a fost atribuit în favoarea Mara prin tragere la sorți [omissis].

II) PROCEDURA ÎN PRIMĂ INSTANȚĂ

2. – Prin urmare, Gruppo SAMIR Global Service s.r.l. a introdus la Tribunale Amministrativo Regionale (TAR) per il Lazio (Tribunalul Administrativ Regional din Lazio, denumit în continuare „TAR”) o acțiune împotriva actului de atribuire în favoarea concurentului rival [omissis] [alte documente atacate, irelevante pentru întrebarea preliminară]. Reclamanta a formulat critici împotriva ofertei prezentate de ofertantul câștigător și, cu titlu subsidiar, critici având ca obiect anularea în întregime a procedurii de cerere de ofertă.

[omissis] [procedura națională]

3. – Prin hotărârea nr. 6259 din 11 aprilie 2023, TAR Lazio, Roma, Secția I-bis, a admis cererea principală formulată de Gruppo SAMIR, în limita interesului invocat de aceasta, și, în consecință, a anulat anunțul de participare numai în ceea ce privește lotul nr. 6 [omissis] [procedura națională].

III) PROCEDURA DE APEL

4. – Prin apelul declarat în prezenta procedură, Mara a solicitat reformarea hotărârii pronunțate în primă instanță [omissis]. Ea și-a întemeiat apelul pe două motive. Societatea Gruppo SAMIR Global Service s.r.l. a declarat apel incident.

Prin intermediul primului motiv, apelanta principală a invocat în special încălcarea articolului 95 alineatul 3 litera a) din Decretul legislativ nr. 50/2016, susținând că norma prevăzută la articolul menționat – care nu permite alegerea criteriului celui mai scăzut preț pentru contractele care presupun utilizarea intensivă a forței de muncă – nu ar fi aplicabilă contractelor care, precum în speță, prezintă și caracteristici standardizate. În cazul unei interpretări diferite, această dispoziție – în opinia apelantei – ar fi contrară dreptului Uniunii, în special articolului 67 din Directiva 2014/24/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind achizițiile publice și de abrogare a Directivei 2004/18/CE (Text cu relevanță pentru SEE). Apelanta arată că dispoziția de drept al Uniunii menționată urmărește obiectivul de a favoriza cea mai bună calitate a prestațiilor [aceasta, de altfel, în conformitate cu Rezoluția din 25 octombrie 2011 referitoare la modernizarea politicii UE în domeniul achizițiilor publice, 2011/2048(INI), care a precedat adoptarea directivei din 2014] și stabilește prioritatea criteriului ofertei celei mai avantajoase din punct de vedere economic; totuși, chiar și în această perspectivă, dispoziția internă ar încălca principiul proporționalității, întrucât ar depăși ceea ce este necesar pentru atingerea obiectivelor prevăzute de directivă, criteriul celui mai scăzut preț putând fi acceptat în cazul unor bunuri sau al unor servicii cu un grad ridicat de

standardizare, dat fiind că, într-o astfel de ipoteză, nu există o necesitate reală de a obține oferte tehnice diferențiate. Prin urmare, apelanta a solicitat instanței de trimitere să adreseze Curții de Justiție a Uniunii Europene o întrebare preliminară în acest sens.

5. – [omissis] [procedura națională]

IV) IDENTIFICAREA SITUAȚIEI DE FAPT ÎN LITIGIU ȘI REGLEMENTAREA APLICABILĂ

6. – Problema în litigiu, care rămâne după soluționarea în parte a prezentei proceduri de apel, privește aspectul dacă o procedură de achiziții publice (în speță, pentru atribuirea unui serviciu care are ca obiect prestații de manipulare aferentă transportului de bunuri), caracterizată prin utilizarea intensivă a forței de muncă, dar care prezintă totodată caracteristici standardizate, trebuie să se desfășoare potrivit criteriului de atribuire al ofertei celei mai avantajoase din punct de vedere economic sau dacă, dimpotrivă, autoritatea contractantă dispune de o marjă de apreciere în ceea ce privește posibilitatea de a alege criteriul celui mai scăzut preț.

Dispozițiile naționale relevante prevăd următoarele:

- articolul 95 alineatul 3 litera a) din Decretul legislativ nr. 50/2016 (aplicabil *ratione temporis* contractului în discuție) prevede: „*Se atribuie exclusiv potrivit criteriului ofertei celei mai avantajoase din punct de vedere economic, stabilită pe baza celui mai bun raport calitate/preț:*

a) *contractele referitoare la servicii sociale și la servicii de alimentație publică prestate în unități spitalicești, de ajutor social și de învățământ, precum și la servicii care presupun utilizarea intensivă a forței de muncă, astfel cum sunt definite la articolul 50 alineatul 1, cu excepția atribuirilor în temeiul articolului 36 alineatul 2 litera a);*

b) *contractele privind atribuirea serviciilor de inginerie și de arhitectură și a celorlalte servicii cu caracter tehnic și intelectual a căror valoare este de cel puțin 40 000 de euro;*

b-bis) *contractele de servicii și de furnizare de produse a căror valoare este de cel puțin 40 000 de euro, care se caracterizează printr-un conținut tehnologic important sau care au caracter inovator”;*

- la rândul lor, dispozițiile la care face trimitere litera a) prevăd (articolul 50 alineatul 1): „*Pentru atribuirile de contracte de concesiune și de contracte de achiziții de lucrări și de servicii, altele decât cele cu caracter intelectual, în special în ceea ce privește contractele care presupun utilizarea intensivă a forței de muncă, cererile de ofertă, anunțurile de participare și invitațiile cuprind, cu respectarea principiilor de drept al Uniunii Europene, clauze sociale specifice care vizează promovarea stabilității încadrării în muncă a personalului angajat,*

prevăzând aplicarea de către ofertantul câștigător a contractelor colective la nivel de sector, menționate la articolul 51 din Decretul legislativ nr. 81 din 15 iunie 2015. Serviciile care presupun utilizarea intensivă a forței de muncă sunt serviciile pentru care costul forței de muncă este cel puțin egal cu 50 % din valoarea totală a contractului”; [omissis] [textul articolului 36 alineatul 2 litera a), irelevant în prezentul litigiu];

- articolul 95 alineatul 4 litera b) din același Decret legislativ nr. 50/2016 prevede:

„Criteriul celui mai scăzut preț poate fi utilizat: [...] b) pentru serviciile și furnizările de produse cu caracteristici standardizate sau ale căror condiții sunt definite de piață, cu excepția serviciilor care presupun utilizarea intensivă a forței de muncă prevăzute la alineatul 3 litera a)”.

Această din urmă excepție a fost introdusă în textul legii prin articolul 1 alineatul 20 litera t) punctul 3 din Decretul-lege nr. 32 din 18 aprilie 2019 (Dispoziții urgente pentru relansarea sectorului achizițiilor publice, pentru accelerarea intervențiilor de infrastructură, de regenerare urbană și de reconstrucție ca urmare a unor evenimente seismice), aprobat cu modificări prin Legea nr. 55 din 14 iunie 2019.

Legea nu oferă însă o definiție a serviciilor (sau a furnizărilor de produse) care prezintă „caracteristici standardizate”, dar se poate considera că aceasta a urmărit să se refere, cel puțin în ceea ce privește serviciile, la prestații caracterizate printr-o repetabilitate ridicată și lipsite de elemente care pot fi individualizate (de exemplu, cele cu caracter tehnologic sau inovator), cu privire la care cu greu se poate imagina un aport al concurentului de natură să modifice așteptarea la o prestație uniformă; astfel încât, pentru motive de eficiență economică și de celeritate a procedurii, se permite utilizarea criteriului celui mai scăzut preț, întrucât criteriul întemeiat pe concurența bazată pe cea mai bună calitate tehnică nu are vreo justificare anume.

7. – Din cadrul juridic național care precedă reiese, așadar, că, pentru serviciile sau furnizările de produse care prezintă caracteristici standardizate, autoritatea contractantă are posibilitatea („poate”) să prevadă criteriul celui mai scăzut preț [articolul 95 alineatul 4 litera b) din Decretul legislativ nr. 50/2016]; aceasta însă cu excepția expresă a „serviciilor care presupun utilizarea intensivă a forței de muncă”, și anume serviciile pentru care costul forței de muncă este cel puțin egal cu jumătate din valoarea totală a contractului (așa cum este situația în speță). În această din urmă ipoteză, litera a) a articolului 95 alineatul 3 din același decret legislativ impune exclusiv criteriul ofertei celei mai avantajoase din punct de vedere economic.

Adunanza plenaria del Consiglio di Stato (Plenul Consiliului de Stat), care, în ordinea juridică internă, are competența să soluționeze divergențele jurisprudențiale în aplicarea normelor și să enunțe principiile de drept corespunzătoare [omissis], a fost chemată să examineze – în contextul unui litigiu

care, precum în speță, avea ca obiect un contract cu caracteristici standardizate, dar care presupunea totodată utilizarea intensivă a forței de muncă – raportul dintre dispozițiile articolului 95 alineatul 3 din Decretul legislativ nr. 50/2016, care impune criteriul ofertei celei mai avantajoase din punct de vedere economic pentru serviciile care presupun utilizarea intensivă a forței de muncă, și dispozițiile alineatului 4 al aceluiași articol, care permite utilizarea criteriului celui mai scăzut preț pentru serviciile și furnizările de produse care prezintă caracteristici standardizate. Aceasta chiar înainte ca legiuitorul să intervină, în anul 2019, asupra textului alineatului 4 litera b), citat anterior, prin introducerea excepției referitoare la serviciile care presupun utilizarea intensivă a forței de muncă.

În această privință, Adunanza plenaria (Plenul) a subliniat că finalitatea impunerii criteriului ofertei celei mai avantajoase din punct de vedere economic pentru atribuirile de servicii care presupun utilizarea intensivă a forței de muncă este îndeplinirea obiectivelor de protecție a muncii, care, potrivit Constituției și dreptului Uniunii în domeniul contractelor de achiziții publice, au un caracter prioritar. În același timp, a avertizat că obiectivele menționate nu pot fi sacrificate în favoarea cerințelor cu caracter tehnic și a deciziilor discreționare ale administrației. Prin urmare, în soluționarea conflictului aparent dintre alineatele 3 și 4 ale articolului 95, a fost enunțat următorul principiu de drept: *„contractele de achiziții de servicii care presupun utilizarea intensivă a forței de muncă în sensul articolului 50 alineatul 1 și al articolului 95 alineatul 3 litera a) din Codul achizițiilor publice sunt totuși atribuite potrivit criteriului celui mai bun raport calitate/preț, chiar dacă prezintă și caracteristici standardizate în sensul alineatului 4 litera b) al aceluiași articol din codul menționat”* (hotărârea nr. 8 din 21 mai 2019).

8. – În aplicarea acestui principiu, astfel cum a confirmat și jurisprudența administrativă subsecventă a instanțelor de prim grad de jurisdicție, TAR Lazio, în cadrul prezentei cauze, a apreciat, așadar, că în contractul în discuție – tocmai pentru că presupune folosirea preponderentă a forței de muncă, deși prezintă caracteristici standardizate – ar fi trebuit în mod necesar să se prevadă criteriul de atribuire al ofertei celei mai avantajoase din punct de vedere economic. Prin urmare, TAR Lazio a reținut nelegalitatea clauzei cuprinse în *lex specialis* care prevedea drept criteriu de atribuire prețul cel mai scăzut și, în consecință, a anulat în întregime procedura de cerere de ofertă.

Astfel, în detaliu, procedura de cerere de ofertă în discuție – pe de o parte – vizează atribuirea de servicii de *„manipulare ocazională”*, care prezintă în mod incontestabil caracteristici standardizate și care constau în simple *„operațiuni de încărcare și de descărcare, de împachetare și de despachetare, de depozitare în grămezi și de evacuare din grămezi a materialelor la sosire și la plecare, de deplasare a materialelor, precum și alte operațiuni definite drept manipulare obișnuită pentru cerințele unor depozite, fabrici, instituții, mijloace navale și/sau aeroporturi militare și instituții militare”* (a se vedea articolul 17, p. 33, din caietul de sarcini), care trebuie prestate în favoarea Ministero della Difesa

(Ministerul Apărării). Aceeași procedură de cerere de ofertă – pe de altă parte – se caracterizează, tot în mod incontestabil, prin utilizarea intensivă a forței de muncă, constând în forța de muncă destinată operațiunilor descrise de încărcare, de descărcare și de transport de mărfuri: împrejurarea că, în acest caz, costul forței de muncă este cel puțin egal cu 50 % din valoarea totală a contractului, potrivit definiției prevăzute la articolul 50 alineatul 1 a doua teză din Decretul legislativ nr. 50 din 2016, este, în speță, un element de fapt necontestat de părți.

9. – Apelanta critică concluziile la care a ajuns TAR, susținând că, în ceea ce privește operațiunile prevăzute, pur materiale și de manipulare a coletelor – operațiuni care, prin natura lor, sunt repetitive și standardizate –, nu s-ar putea aprecia că există o necesitate reală de a obține oferte tehnice diferențiate, cu o inutilă majorare a cheltuielilor aferente procedurii de cerere de ofertă și cu încălcarea principiului constituțional al bunei funcționări a administrației publice.

De altfel, în speță – după cum arată apelanta –, reducerea indicată în cadrul ofertei nu trebuia să se aplice asupra unui preț de bază care să includă costurile forței de muncă, ci mai degrabă exclusiv asupra comisionului; acesta din urmă trebuia însă calculat deja fără costurile forței de muncă. Într-adevăr, articolul 17 penultimul paragraf din caietul de sarcini prevedea următoarele: „Astfel, deși se prevede atribuirea la prețul cel mai scăzut, având în vedere că reducerea procentuală solicitată se va aplica numai asupra comisionului, costurile forței de muncă vor rămâne neschimbate, întrucât remunerațiile lucrătorilor angajați sunt plătite în temeiul contractului colectiv la nivel de sector. Prin urmare, nu se aduce atingere obiectivelor prevăzute la articolul 50 din Decretul legislativ nr. 50/2016, care vizează în esență garantarea nivelurilor de ocupare a forței de muncă și protejarea lucrătorilor prin aplicarea contractului CCMN”.

Prin urmare, reducerea se putea aplica numai asupra profitului potențial al întreprinderii, costurile forței de muncă rămânând neschimbate: ceea ce menținea, așadar, intacte garanțiile aferente protecției necesare a lucrătorilor angajați în cadrul contractului. Apelanta arată că, în acest mod, se asigură protecție atât în privința cerințelor autorității contractante, cât și în privința condițiilor economice și de securitate a muncii.

9.1. – Referitor la dreptul Uniunii, apelanta amintește dispozițiile articolului 67 alineatul (2) ultimul paragraf din Directiva 2014/24/UE, potrivit căruia „[s]tatele membre pot prevedea ca autoritățile contractante să nu poată utiliza numai prețul sau costul drept criteriu unic de atribuire sau să nu-și poată restricționa utilizarea la anumite categorii de autorități contractante sau la anumite tipuri de contracte”. Dispozițiile menționate ar trebui interpretate în conformitate cu principiul proporționalității, care este un principiu general al dreptului Uniunii, potrivit căruia normele stabilite de statele membre în cadrul punerii în aplicare a dispozițiilor Directivei 2014/24/UE nu ar trebui să depășească ceea ce este necesar pentru atingerea obiectivelor urmărite de această directivă.

Ar fi de asemenea relevant obiectivul privind asigurarea celei mai bune calități a prestațiilor, în lumina celor enunțate în *considerentul* (92) al aceleiași directive, potrivit căruia „[a]utoritățile contractante ar trebui să fie încurajate să aleagă criteriul de atribuire care să le permită să obțină lucrări, produse și servicii de înaltă calitate, care să fie adaptate în mod optim nevoilor lor”. În ceea ce privește aplicabilitatea criteriului celui mai scăzut preț, în pofida priorității acordate criteriului ofertei celei mai avantajoase din punct de vedere economic, apelanta amintește de asemenea Rezoluția din 25 octombrie 2011 referitoare la modernizarea politicii UE în domeniul achizițiilor publice [2011/2048(INI)], care a precedat adoptarea directivelor din 2014, prin care Parlamentul European, deși a considerat că „criteriul celui mai scăzut preț nu ar mai trebui să fie criteriul determinant pentru atribuirea contractelor de achiziții și că ar trebui să fie înlocuit la nivel general de criteriul ofertei celei mai avantajoase din punct de vedere economic – în ceea ce privește beneficiile economice, sociale și de mediu – ținând seama de toate costurile pe ciclul de viață ale bunurilor, serviciilor sau lucrărilor relevante”, a subliniat totuși „faptul că acest lucru nu exclude criteriul celui mai scăzut preț drept criteriu decisiv în cazul bunurilor sau serviciilor standardizate”.

Prin urmare, legiuitorul italian ar fi exercitat posibilitatea prevăzută la articolul 67 din Directiva 2014/24/UE, prevăzând interdicția de a utiliza criteriul celui mai scăzut preț pentru categoria specifică a serviciilor care presupun utilizarea intensivă a forței de muncă [articolul 95 alineatul 4 litera b) din Decretul legislativ nr. 50/2016], chiar și în ipoteza în care contractul prezintă totodată caracteristici standardizate, și anume atunci când aspectele calitative ale prestațiilor nu sunt relevante. Impunerea, în acest din urmă caz, a criteriului celui mai bun raport calitate/preț ar depăși în mod vădit ceea ce este necesar pentru atingerea obiectivelor urmărite de directivă, amintite mai sus, și, prin urmare, ar fi contrară principiului proporționalității.

10. – Instanța de trimitere apreciază că întrebarea preliminară, astfel cum a fost formulată de apelantă, trebuie să fie adresată Curții de Justiție a Uniunii Europene, cu atât mai mult având în vedere calitatea acesteia de instanță de ultim grad de jurisdicție în sensul articolului 267 TFUE.

Reafirmând că părțile nu contestă natura contractului în discuție, având ca obiect un serviciu care presupune utilizarea intensivă a forței de muncă, dar care prezintă totodată caracteristici standardizate (în ceea ce privește prestațiile solicitate forței de muncă, acestea având caracter repetitiv), critica formulată de apelantă, întemeiată pe încălcarea principiului proporționalității, are o relevanță deosebită în lumina dispozițiilor reglementării privind cererea de ofertă prin care, în speță, s-a stabilit drept criteriu de atribuire reducerea cea mai mare, care trebuie calculată exclusiv asupra comisionului, fără a aduce atingere costurilor forței de muncă.

La aceasta trebuie să se adauge că, în speță, respectarea condițiilor economice și de securitate a muncii a fost deja confirmată atât de autoritatea contractantă, în cadrul procedurii incidente de verificare a anomaliei ofertelor, cât și de instanța

națională, care a respins motivele invocate de reclamanta în primă instanță, prin care s-a pus în discuție legalitatea ofertei depuse de ofertantul câștigător tocmai în ceea ce privește nerespectarea salariilor minime legale.

Aplicarea literară a normelor interne, care (în conformitate cu articolul 67 din Directiva 2014/24/UE) au prevăzut interzicerea criteriului celei mai mari reduceri pentru situații echivalente cu cea în discuție, ar trebui să conducă, așadar, la anularea procedurii de cerere de ofertă, ca urmare a neprevederii criteriului ofertei celei mai avantajoase din punct de vedere economic, care face obiectul unui tratament incontestabil favorabil în izvoarele de drept al Uniunii la care face trimitere apelanta.

În speță, avantajele tipice, în raport cu protecția lucrătorilor, care decurg în mod normal din utilizarea acestui criteriu de atribuire, au fost de asemenea obținute, în pofida prevederii contestate, în reglementarea privind cererea de ofertă, a unui criteriu diferit, și anume reducerea cea mai mare, astfel cum a fost aplicat potrivit condițiilor prezentate succint mai sus. Reducerea aplicată exclusiv asupra comisionului, fără a aduce atingere costurilor forței de muncă, cu atât mai mult față de constatarea în cadrul procedurii administrative și al celei jurisdicționale a faptului că nu a existat nicio încălcare a normelor de protecție care trebuie să însoțească prestațiile de muncă, conduce, așadar, la concluzia că obligația de a prevedea criteriul de atribuire al celui mai bun raport calitate/preț este disproporționată, întrucât nu se iau în considerare eventualele aspecte ale îmbunătățirii tehnice, care, prin ipoteză, ar fi putut caracteriza ofertele având ca obiect prestații standardizate.

Rezultă că preferința dreptului Uniunii pentru criteriul ofertei celei mai avantajoase din punct de vedere economic pare să nu fie conformă, în speță, cu argumentele care ar trebui să îl susțină și că, în consecință, impunerea acestui criteriu apare ca fiind o măsură vădit excesivă, disproporționată și nejustificată.

V) ÎNTREBAREA PRELIMINARĂ ADRESATĂ CURȚII DE JUSTIȚIE

11. – Având în vedere considerațiile care precedă, ținând seama de relevanța – pentru soluționarea ultimei critici rămase dintre cele formulate în prezentul litigiu – a problemei compatibilității reglementării interne menționate mai sus cu dispozițiile de drept al Uniunii amintite, instanța de trimitere solicită Curții de Justiție a Uniunii Europene să se pronunțe cu privire la următoarea întrebare preliminară:

„Principiile libertății de stabilire și liberei prestări a serviciilor, prevăzute la articolele 49 și 56 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE), precum și principiul [de drept al Uniunii Europene] al proporționalității și articolul 67 alineatul (2) din Directiva 2014/24/UE se opun aplicării unei reglementări naționale în materia achizițiilor publice precum reglementarea italiană prevăzută la articolul 95 alineatul 3 litera a) și alineatul 4 litera b) din Decretul legislativ nr. 50 din 18 aprilie 2016, precum și la articolul 50 alineatul 1

din același decret legislativ, care decurge de asemenea și din principiul de drept enunțat de Adunanza plenaria del Consiglio di Stato (Plenul Consiliului de Stat) în hotărârea nr. 8 din 21 mai 2019, potrivit căreia, în cazul contractelor care au ca obiect servicii care prezintă caracteristici standardizate și care presupun totodată utilizarea intensivă a forței de muncă, se interzice autorității contractante să prevadă drept criteriu de atribuire prețul cel mai scăzut, chiar în ipoteza în care reglementarea privind cererea de ofertă prevede reducerea exclusiv în ceea ce privește comisionul sau profitul potențial al întreprinderii, fără a aduce atingere costurilor forței de muncă?”

12. – [omissis] [lista înscrisurilor transmise grefei]

[omissis] [suspendarea judecării cauzei]

PENTRU ACESTE MOTIVE,

Consiglio di Stato (Consiliul de Stat), în calitate de organ jurisdicțional, Secția a cincea,

adrează Curții de Justiție a Uniunii Europene întrebarea preliminară menționată în motivare și [omissis] suspendă judecarea cauzei.

[omissis] [transmiterea înscrisurilor] [omissis] Dată astfel la Roma [omissis] la 12 octombrie 2023 [omissis]